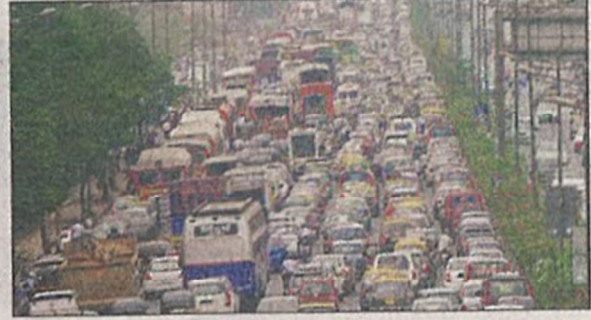

मुंबईकरांच्या समस्यांवर विचारमंथन

घनकचरा, वाहतुकीच्या प्रश्नांवर 'टेरी'चे चर्चासत्र

म. टा. विशेष प्रतिनिधी, मुंबई

मुंबईतील वाहतूक तसेच घनकचऱ्याचा प्रश्न मार्गी लावण्यासाठी यापूर्वीच्या विविध योजना का फसल्या, याचे आत्मपरीक्षण करून त्यावर एकात्मिक विचार करून उपाय योजले पाहिजेत, यावर 'एनर्जी अँड रिसोर्सेस'ने (टेरी) आयोजित केलेल्या चर्चासत्रात तज्ज्ञांचे एकमत झाले.

केंद्र सरकारने १०० स्मार्ट शहरे बनवण्याचा संकल्प केला आहे तसेच 'स्वच्छ भारत' अभियानही सुरू केले आहे. त्याचाच भाग म्हणून ५ ते ७ फेब्रुवारी दरम्यान दिल्लीत एक परिषद होणार असून त्यानिमित्ताने विविध शहरांमध्ये स्थानिक समस्या आणि उपाय यावर चर्चासत्रे सुरू झाली आहेत. गुरुवारी वर्ल्ड ट्रेड सेंटरमध्ये झालेल्या सत्रात मुंबईतील वाहतूक कोंडी, त्यावरील पर्याय तसेच कचरा विल्हेवाटीची समस्या यावर ऑल इंडिया असोसिएशन ऑफ इंडस्ट्रीजचे अध्यक्ष विजय कलंत्री, 'टेरी'चे संचालक डॉ. अन्नपूर्णा वांचेवरम, निवृत्त सनदी अधिकारी जी. एस गिल, आर. बी. गुप्ते, डॉ. साहू, श्री पारेख, एमएमआरडीएचे आयुक्त यू. पी. एस. मदान, मुंबई मेट्रोचे सीईओ अभय मिश्रा आदी मान्यवरांनी आपली मते मांडली.

मुंबईत डम्पिंग ग्राऊंड कमी पडू लागली आहेत. कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्यासाठी तसेच कचऱ्याची निर्मितीच कमी व्हावी, यासाठी विविध योजना

राबवण्यात आल्या, परंतु एकही पूर्णत्वास गेली नाही. त्याची कारणे शोधण्याऐवजी पुन्हा नव्या योजना राबवण्यात आल्या. परंतु ठोस उपाय सापडला नाही. कचरा निर्माण झालाच तर वैयक्तिक स्तरावर काय उपाय करावेत, याचा आराखडा तयार होण्याची गरज तज्ज्ञांनी आग्रहाने मांडली. त्यासाठी डॉ. साहू यांनी दिल्लीतील माजी सनदी अधिकाऱ्यांच्या वसाहतीचा दाखला दिला. या वसाहतीत निर्माण होणारा कचरा बाहेर न जाता, त्यावर प्रक्रिया करून खत निर्माण केले जाते. हा पर्याय सर्वांना उपलब्ध डम्पिंग ग्राऊंडची समस्या भेडसावणार नाही, असे साहू म्हणाले.

वाहतूक व्यवस्थेत हवा बदल

वाहतुकीच्या समस्येबाबतही विचार झाला पाहिजे, असे मतही या चर्चासत्रात मांडण्यात आले. मुंबईत वाहनांच्या गर्दीला नवे रस्ते, फ्लायओव्हर, बायपासही अपुरे पडू लागले आहेत. मेट्रो-मोनो रेल्वेचा जलदगतीने विस्तार, जलवाहतुकीचा वापर, बेस्ट बसच्या सेवेत वाढ, शक्य तिथे सायकल वापरण्यास उत्तेजन, विविध सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्थेला कनेक्टिव्हिटी, बससाठी स्वतंत्र मार्गिका आदी सूचना यावेळी करण्यात आल्या. मदान यांनी मेट्रोच्या नियोजित प्रकल्पांची माहिती दिली. तर मुंबई मेट्रो १चें अभय मिश्रा यांनी घाटकोपर वर्सोवा मेट्रोमुळे प्रवाशांना कसा लाभ होतोय याची सोदाहरण माहिती दिली.